

Skalić Nikola, posjednik SIBENIK

IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA REDOVITA PRETPLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INOZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI. BROJ 10. Šibenik, 7. ožujka 1940.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17. RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. BROJ ČEK. RAČUNA 23.121

Život na selu

Selo nije nikad živjelo kao grad. Selo se zadovoljava s malim, a gradu nije nikad dosta veličine, ljepote, udobnosti i raskoši. Ne samo što gradovi imaju elektriku i kanalizaciju, već se diče s umjetničkim spomenicima, reprezentativnim zgradama, sjajnim pločnicima i asfaltiranim ulicama.

I tako se događa, da vlastodršci, koji redovito žive u najvećim gradovima, troše milijune za uljepšavanje prijestolnica i ostalih gradova, dok u sela šalju tek po koji novčić.

A ipak sela, skoro u svim državama, sačinjavaju većinu naroda. Osobito se to može reći za naš hrvatski narod, koji se s pravom, naziva seljački.

Draga nam je umjetnost i ljepota. I umjerena udobnost se dolikuje čovjeku. Ali više nego to, moramo sačuvati goli život. Jer život je najveća naravna vrednota! —

Evo što mislimo reći: Zaboravljaju se na život i zdravije naših sela. — U bogatim srijemskim i slavonskim selima ubija nas bijela kuga, a u siromašnijim: bijeda i bolest.

Ponajprije bijeda. Mnogi gladuju. Zemlja, koja je kod nas u Dalmaciji tako mršava i škrtá, ne daje dovoljno plodova. A druge zasluge nema.

Seljak radi i uz minimalnu nadnicu. Radio bi on i na sušenju močvara, i na dubanju cisterna, i na krčanju puteva. Samo mu treba dati kruha, da može obnavljati tjelesne energije, koje se iscrpljuju radom. Zar se ne bi mogle kreditirati mnogo veće svote za ovakve javne radove, koji su sigurno potrebniji nego umjetnički spomenici i asfaltirane ulice!

Jest, grad ima veće potrebe, ali mi na selo se ne smije zaboraviti. Ako grad ima elektriku, selo barem mora imati vodu! Ako se građani, s gumenim poljeticama, šecu ravnim pločnicima i asfaltiranim ulicama, onda se selu moraju dati barem putevi, po kojima mogu prolaziti obična teretna kola! Ako su po gradovima bolnice, klinike i sanatoriji, uz tolike liječnike specijaliste, to bi sva veća sela morala imati po jednoga liječnika!

Baš to pitanje liječnika je veoma važno za naša sela. — Na selu se umire, a da se ni ne zna od koje bolesti. I hiljade našega naroda ide prije vremena pod ledinu, jer nema liječničke pomoći. Ne umiru uvijek od teških bolesti, već od zanemarenosti, neznanja i nepažnje.

Tu, uz vlast, veliki dio krivnje nose i naši mladi liječnici. Teško im je poći na selo. Svi bi željeli ostati u

Naša riječ

U prirodi nema skokova. Sve što naglo dođe naglo i prođe. Svaki solidni rad trajne vrijednosti treba solidno voditi.

Kad naši socijalni radnici govore o starim kućnim zadrugama, onda nam dočaravaju u najživljim bojama sretna i bogata vremena naše prošlosti, i glasno ističu, da duboki pad našega gospodarskoga života počinje raspadanjem tih velikih kućnih zadruga. Vjerujemo da je tako. Razum nam kaže da imaju pravo, kada to tvrde, i ako mlađi naraštaj ne zna, kako je to izgledalo u dnevnom životu.

Hrvatski narod gleda svoje najbolje dane gospodarskoga života u vremenu kućnih zadruga. Kad je ovako, onda je puno lakše ići u narod s parolom, da je u zadrugarstvu spas maloga čovjeka i boljitak hrvatskoga doma. Dr Toth je na skupštini Gospodarske Sloge u Zagrebu dobro istaknuo, da je Gospodarska Sloga išla za tim, da probudi kolektivnu svijest našega naroda i naputi je k zadržnoj misli. Tim očima smo i mi gledali na hvalevrijednu akciju Seljačke Stranke u ovoj njezinoj grani. Toj pojavi se veselio svaki prijatelj zadržnoga pokreta u hrvatskim zemljama i svaki radnik na pridizanju gospodarskoga života našega malog čovjeka sa sela.

Treba biti naivan, pa reći, pojavom Gospodarske Sloge Hrvatska je postala zemlja zadrugarstva zavidne visine. Polako. Tu je postignut jedan veliki korak naprijed, kolektivna svijest je probuđena, postignuti su veći ili manji uspjesi, ali o zadrugarstvu duboke svijesti i izgrađenosti može se govoriti tek nakon godina mučnoga rada i smišljene akcije sa strane spremnih i nesebičnih zadržnih radnika. Naravno, dobro dođe pomoć sa strane onih koji su na vrhu državne uprave, ali to nije bitno, pače može biti štetno. Teško onoj zadržnoj akciji koja oba svoja oka upire u državne blagajne. I samo joj je to mjerilo dizanja i spušćanja, prema tomu, da li prima i koliko prima pomoći od vrhova. Znamo mi za zadržne akcije u prošlosti, čije manike nisu mogli pokriti svi milijuni, toliko puta davani, iz centralnih blagajna, a znamo opet za druge akcije, koje nisu bile nikada pomacane, jer su išle ravnim crtom, pa se nisu slomile, već su pače kročile muški naprijed.

gradu, pa makar i manje zarađivali. I kad se već odluče za selo, onda traže i pet puta veće prilode nego što ih ima jedan srednji činovnik sa sveučilišnom naobrazbom!

Tako se ne pokazuje ljubav prema narodu! Brojni i zdravi pomladak — to je budućnost svakoga naroda. A takav pomladak je teško zamisljati bez savjesnih liječnika.

Osim sveučilišta i akademija, imamo mnogo srednjih škola. Ne samo gradovi, nego i manja trgovišta hoće

da imaju po koju srednju školu. — Sve je to dobro. Ali dok se uzdržavaju tolike srednje škole, zašto bezbroj seljaka mora biti nepismeni! Zar ne zahtijeva pravda, da se, prije svega, svakome pruži mogućnost da nauči čitati i pisati! Najprije osnovne škole, a onda stručne, srednje i više!

U svemu je potrebna mjera i razbor, pa tako i u raspolaganju s narodnom imovinom. Ne smije se nekome dati sve, a drugome ništa. Nije razumno ni pravedno, kad se gradovi-

Može imati prvu i zadnju riječ niko drugi, nego gospodarski interesi našega čovjeka. Molimo da nas se krivo ne shvaća. Ovo su naše misli i mislimo da su zdrave.

Junior

Bezgranična ljubav Hrvata naprama Bugarima

Pod naslovom »Na putu u Njemačku dr Andres pozdravlja Bugarsku i izražava zahvalnost Nj. Vel. Kralju Borisu« sofijski »Mir« od 4. t. mj. donosi dopis iz Beogradu, u kome se u glavnom kaže: Jugoslavenski ministar trgovine i industrije dr Andres otputovao je u Njemačku na otvaranje leipziškog sajma. Dr Andres zadržat će se neko vrijeme u Njemačkoj zbog proučavanja razvoja trgovinskih veza između Jugoslavije i Njemačke. Jedan sat prije polaska vlaka dr Andres primio je dopisnika »Mira« i dao mu je ovu izjavu:

Mi Hrvati osjećamo bezgraničnu ljubav prema braći Bugarima. To je ne samo zbog toga, što nas veže velika historijska prošlost, ne samo zbog toga, što smo blizu jedni drugima po krvi i jeziku, nego i zbog toga, što nas veže svijetla perspektiva zajedničke budućnosti koju historijski razvoj kategorički nameće. Iz Sofije sam se vratio s lijepim i dragim dojmovima. Posebno sam zadovoljan s lijepim dočekom i razumijevanjem, kojim su me primili mjerodavni faktori. Ushićen sam srdačnošću i toplim osjećajima, kojima nas je obasuo Nj. Vel. Kralj Boris. Duboko sam dirnut njegovim visokim shvaćanjem i nastojanjima, da pripremi još jaču i snažniju suradnju između naših dvaju naroda u pitanju što tješnjeg kontakta među našim kreditnim državnim i privrednim ustanovama, kao i u pitanju stvaranja zajedničke južnoslavenske industrije. Zaključenje prometa carinske unije između Bugarske i Jugoslavije pitanje je, o kome se za sada ne može ništa konkretno kazati osim da se to pitanje nalazi u ozbiljnoj fazi ostvarenja, a prije no što se govori, treba da se temeljno prouči i stvore neophodni uvjeti i projekti za puno oživotvorenje. Ono što mogu sada sigurno da vam kažem jest to, da su nam sva ta pitanja na srcu i da će njihovo rješenje nesumnjivo biti korisno za obje zemlje. Na kraju vas molim, da putem vašega lista unutite srdačne pozdrave bratskom bugarskom narodu.

ma daje i ono bez čega bi se veoma lako, pa i udobno, moglo živjeti, dok se ne podmiruju ni najosnovnije, najživotnije seoske potrebe.

Najvažniji je ljudski život, zatim ono što zahtijeva ljudsko dostojanstvo, a onda kako se može, i dokle se stigne.

Selo je zanemareno! — pa je potrebno, od vremena do vremena, to i uzviknuti, da, bar neki čuju i razumiju.

lg.

ŽIVOT S CRKVOU

Crkveni kalendar

Nedjelja, 10. III.: Glušnica. — Četrdeset mučenika. Danas sv. Crkva slavi 40 mučenika, koji su svi zajedno u najstrašnijem ledu izginuli za Krista i primili krunu nebesku.

Ponedjeljak, 11. III.: Sv. Sofronij, jeruzolimski patrijarh. Roden je u Damasku. Od mladih godina posvetio se nauci, pa je poradi vanredne učenosti bio nazvan mudrac. Neko vrijeme bijaše slijep, ali čudom opet zadobije izgubljeni vid. Godine 633. bio je izabran za jeruzalemskog patrijarha. Umro je u tuzi i boli promatrajući, kako Turci harače po sv. gradu Jeruzolimu.

Utorak, 12. III.: Sv. Grgur Veliki, Papa. Nazvan je »Veliki« radi vanrednih i zaslužnih djela za sv. Crkvu. Roden je u Rimu 540. god. U pedesetoj godini stupio je na papinski prijesto. Kao Papa mnogo je doprinio za razvitak crkvenoga pjevanja, koje se i danas zove po njemu Gregorijansko pjevanje. Umro je g. 604.

Srijeda, 13. III.: Sv. Eufrazija, djevica. — Sv. Nicifor, carigradski biskup. Bio je veliki branič sv. slika. U prognostvu je proživio 14 godina i tu preminuo.

Četvrtak, 14. III.: Sv. Matilda, kraljica. Iako kraljica, nije povezala svoje srce uz svijet i prolaznost, već je i na kraljevskom prijestolju žarko ljubila Gospodina.

Petak, 15. III.: Gospa od 7 žalosti. — Sv. Longin, mučenik.

Subota, 16. III.: Sv. Ciriak, dakon i mučenik.

NEDJELJA MUKE

CITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Židovima (9, 11—15). — Braćo! Krist je došao kao veliki svećenik budućih dobara kroz veći i savršeniji šator ne rukom tvoreni, to jest ne ovoga stvorenja; niti je s krvlju kozlića ili junčica, nego vlastitom krvlju ušao jednom u svetinju stekavši vječno otkupljenje. Jer ako krv kozlića i volova i pepeo junicin pokropivši okaljane posvećuju na očišćenje tijela, koliko će većma Krv Krista, koji po Duhu Svetomu samoga sebe prinese bez ljage Bogu, očistiti savjet našu od djela smrti da služimo Bogu živomu? I zato je posrednik novoga zavjeta, da po smrti koju podnese za otkup od prestupaka, učinjenih u prvomu zavjetu, prime pozvani obećanje vječnoga nasljedstva: u Kristu Isusu Gospodinu našem.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Ivanu (8, 46—59). — U ono vrijeme govoraše Isus mnoštvu Židova: Ko će mi od vas dokazati kakav grijeh? Ako vam istinu govorim, zašto mi ne vjerujete? Ko je od Boga, riječi Božje sluša. Zato vi ne slušate jer niste od Boga. Tada odgovoriše Židovi i rekoše mu: Ne govorimo li dobro da si ti Samaritanac i da imaš đavla. Odgovori Isus: Ja nemam đavla nego poštujem Oca svojega, a vi mene pogrdiste. Ali ja ne tražim slave svoje; ima koji traži i sudi. Zaista, zaista vam kažem: ako ko opsluži riječ moju, ne će vidjeti smrti u vijeku. Tada mu rekoše Židovi: Sad znamo da imaš đavla. Abraham je umro i proroci, a ti govoriš: ako ko opsluži riječ moju, ne će vidjeti smrti u vijeku. Zar si ti veći od oca našega Abrahama koji je umro? i proroci su umrli. Za koga se-be držiš? Odgovori Isus: Ako ja sam sebe slavim, slava je moja ništa; Otac je moj koji me slavi, za koga vi govorite da je

Bog vaš, a ne poznate Ga; a ja Ga poznajem, i kad bih rekao da Ga ne znam, bio bih lažac kao i vi, ali Ga znam i riječ Njegovu držim. Abraham, otac vaš, čeznuo je da vidi dan moj; vidje i obradova se. Tada mu rekoše Židovi: Još ti nema pedeset godina pa si Abrahama vidio? Reče im Isus: Zaista, zaista vam kažem: Prije nego je postao Abraham, ja jesam. Tada uzeše kamenje da bace na Njega; a Isus se sakrije i izide iz hrama.

MOLITVE KRŠĆANINA

XIV.

OCE NAŠ

»Otpusti nam duge naše!«

Ova molba Očenaša sjeća nas:

1. Naše krivnje. Svi smo dužnici naprama Gospodinu i treba da smo ponizno svijesni te činjenice, napose kad, u molitvi, stupamo pred Veličanstvo Božje. Moramo se nadahnuti osjećajima carinika u hramu, koji se, nije usuđivao podignuti svoj pogled k nebu te je ponizno opetovano vapio: Gospodine, budi milosrdan meni, nevoljnom grješniku!

2. Milosrđa Božjega. Učeci nas, da tražimo oprostjenje svojih grijeha, Gospodin nas je htio ohrabriti, da se s pouzdanjem obraćamo Njegovom beskrajnom milosrđu, koje ne odbija raskajanoga grješnika, ma kako bio dubok njegov pad! Dozovi si u pamet lijepe priče, u kojima nam Isus pokazuje milosrđe svoga nebeskog Oca, plač Isusov nad nesretnim Jeruzolimom, Njegovu krvavi znoj u Getsemanskom vrtu, koji mu je protekao iz živoga sažaljenja naprama grješniku, poslušaj Njegov »Zedam« na Križu, promatraj Njegove raskrijane ruke na Križu, koje hoće da pri-

me i k sebi privnu sve grješnike, te ne-moj nikada posumnjati u Njegov milostivi oprost.

3. Jednog neophodno potrebitog uvjeta. Bog je beskrajno milosrdan s nama, ali uz uvjet, da i mi budemo milosrdni s našom braćom. On oprašta, ako i mi opraštamo. A to je lako shvatiti, da tako mora biti. Promisli malo: Koliko je veća daljina između onoga, koji vrijeđa, i uvrijeđene osobe, toliko veća je krivnja, u koju upadaš. Između čovjeka i Boga je neizmjerina daljina. I najmanja dakle nepravda, koju mi nanašamo neizmjernom Veličanstvu Božjem, veća je nepravda negoli najveća uvreda, kojom nas vrijeđa naš bližnji. A sada misli: Izbroj, ako možeš, koliko si puta zapitao u Boga oprostjenje svojih grijeha; koliko puta si pristupio u ispovijedaonicu, da ti sudi Njegov milosrde. I Gospodin je uvijek imao s tobom smilovanje, ljubezno te je primio, oprostio ti je bez ijedne riječi ukora. Sve ovo ti primaš kao najnaravniju stvar na svijetu, a ne ćeš da oprostiš svome subratu, koji te je uvrijedio, ti, koji si grješnik kao i on, a možda i veći od njega?

»Sud bez milosrđa onome, koji ne čini milosrđe« (Jak. 2, 13). Ako naprotiv velikodušno oprostiš, osigurat ćeš sebi i drugima najdragocijenije blagodati nebeske. Sv. Ivan Gvalbert vraća u korice već izvučenu sablju protiv ubojice vlastitoga brata i oprašta mu za ljubav Kristovu, a On ga nagraduje učinivši ga svetim. Ti, koji se ponosiš slavim imenom kršćanina, slijedi primjer svog Učitelja Isusa govoreći ne samo s usnama, već sa svim srcem: »Otpusti nama duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim!«

Korizmene poslanice naših biskupa

Potreba moralne obnove

(Iz poslanice našega biskupa dra Jeronima Milete)

Dubok je danas jaz otvoren između nedaleke prošlosti i sadašnjice u pogledu morala. Veći dio ljudi kao da već ne shvaća što znači moralno misliti, djelovati i živjeti. Ljudi našeg doba imaju čudne i pogrešne pojmove o čudorednosti kao da je to pitanje predrasuda minulih vremena a da je moderni vijek, sa svojim orijaškim napretkom na svakom koraku, porušio svaku ogradu i prekinuo svaku uzdu. Život je, po njihovu mišljenju, sve staro pregazio i donio novih načela i zahtjeva u svakom pravcu, koja nemaju da se obaziru na moralne principe, što je do danas kršćanstvo propovijedalo i učilo.

Neozbiljno bi bilo tvrditi da je bilo vremena u prošlosti kada su svi bili sveti, dobri i kreposni. Ne, jer je svijet bio uvijek svijet. Čovjek je bio uvijek tu sa svojim strastima, pogreškama i manama. Istočni se je grijeh uvijek, sa svojim realnošću, odrazivao u svakoj dobi historije čovječanstva pa bilo to i ono sretnije i čudorednije doba.

I prije se je grijehilo, i mnogo se je grijehilo ali je bilo pri tomu svijesti o grijehu.

I prije se je čovjek ogriješivao u moralu ali je imao stida i nastojao da to pokriva e da ne dođe u javnost.

I prije se ljudi nisu u životu držali moralnih zapovijedi ali zato su nailazili na osudu drugih.

Mi smo naprotiv očevici mnogih pojava gdje se ne dava važnosti moralnim

zasadama kršćanstva u privatnom i javnom životu, jer se sve opravdava i dopušta, ništa se ne smatra za zlo, ako je korisno i ugodno ili ako zadovoljuje egoizmu i strasti. To se opaža i u obiteljskom i bračnom životu, u politici, u trgovini, u uzgoju mladeži, u međusobnom općenju. Nestalo je starog poštenja, koje se je ispoljavalo i pokazivalo moralnim shvaćanjem i djelovanjem u svakom poslu i zgoti života.

Danas se sve više odstupa od moralnih načela kršćanstva »... quoniam diminutae sunt veritates a filiis hominum« (Ps. 11, 1) te se srlja u društvenu pokvarenost. »jer je nestalo istine kod sinova ljudskih«. Nastala je kriza morala koja je uzrok svih zala današnjice te čovječanstvo bere gorke plodove i proživljuje strašne dane a nalazi se u tjeskobnoj neizvjesnosti, jer ne zna što mu budućnost priprema. »Conterritio et infelicitas in viis eorum et viam pacis non cognoverunt, non est timor Dei ante oculos eorum« (Ps. 13, 3) »Na njihovu je putu propast, žalost i nesreća i ne poznaše put mira; nije pred njihovim očima strah Božji«.

Današnje ratno klanje, koje je na sramotu dostojanstvu čovjeka i uopće tako razvikanoj kulturi modernog vijeka ima svoj glavni uzrok u odstupanju od moralnog zakona. Danomice se čuju izjave državnika da je u pogibelji civilizacija i društveni poredak te da treba stvoriti, iza završetka rata, novu Evropu, novi svijet i

socijalni poredak, a to sve treba staviti na osnovicu kršćanskog morala.

Utječajlive izjave, u ovoj ratnoj atmosferi, voda naroda koji odlučuju o sudbini bijednog čovječanstva! Bože daj da ratne strahote opamete one koji vladaju te uvide da se bez kršćanskog morala svoruši i svijet ne može da opstoji te nikad ne može da bude mira!

Posljedice uopće opadanja morala u svijetu zapažaju se i kod nas, i u našem hrvatskom narodu. Mora se ovdje istaknuti da ako se je naš narod uzdržao kroz stoljeća usred tolikih patnja i borba dok su drugi narodi u Evropi izbrisani sa lica zemlje, da to treba da zahvali katoličkoj Crkvi, koja je u njemu neprestano budila i čuvala goruće svjetlo kršćanskog morala.

Hrvatski narod sprema se da proslavi slavni i dični jubilej, 1300 godišnjicu svojih prvih veza sa Sv. Stolicom. Ovom prigodom on hoće da pred cijelim kulturnim svijetom naglasi presudnu važnost ovog datuma kad su njegovi praoci primili, na trag trinaest vijekova, sveto Krštenje, Isusovo Evanđelje, kršćansku katoličku vjeru i moral. Hrvatski će narod ovu svoju historijsku obiljnicu proslaviti u god. 1941. na najsvečaniji način. Već ovogodišnjom korizmom, u koju ulazimo, počinju pripreme po svim našim biskupijama. — Ne može se zamisliti korisnije pripreme nego ako se poradi oko moralnog preporoda naroda, jer jedino moralni narod ima uvjete napredka i života, jer su vječne riječi »Beatus populus cuius Dominus Deus eius« (Ps. 43, 15) Blažen narod koji ima Gospoda za svoga Boga.

Ko iskreno i nesebično ljubi svoj narod mora poraditi navlastito u ovo doba krize morala, da ga pridigne moralno, da njegova duša bude prožeta moralnim osjećanjem, a njegova djela u javnom i privatnom životu budu uvijek odgovarala moralnim načelima kršćanstva. Kao pastir duša vaših hoću, kao što je moja dužnost, da prigodom svete korizme g. 1940. progovorim svojim vjernicima te ih upozorim na krizu morala, koja je zahvatila i naš narod, i pokažem im zla koja je ona proizročila u njihovom životu te ih tako potaknem da se moralno obnove.

Širom svijeta

TALIJANSKO-BRITANSKI SPOR, što je nastao na pitanju prevoza morskim putem njemačkog ugljena u Italiju via Rotterdam, baca svijetlo na čitav odnos Italije prema Antanti od početka sadašnjega rata. Taj početak rata dočekala je Italija s jasnom orijentacijom svoje vanjske politike prema Njemačkoj, s kojom je upravo bila sklopila savezni ugovor, dok su njeni odnosi s Antantom, unatoč »gentlemenskom« sporazumu od siječnja 1937. i talijansko-britanskom sporazumu od 16. travnja 1938. ostali hladni, pa čak, osobito u talijansko-francuskom odnosu, često i neprijateljski. Italija, premda se nije proglasila neutralnom, nije se zaratila te je ostala u držanju, koje se službeno obilježuje kao čuvanje vlastitih interesa i vlastite politike, uz održanje svih postojećih ugovornih pozicija. U tom duhu talijansko novinstvo neprestano izražuje stanovitu jaču sklonost prema Njemačkoj i njenim tezama nego prema tezama Antante. Ipak je sve jače zbližavanje između Njemačke i Sovjetske Rusije i širenje ove posljednje

— Aktivnu stranicu?

Franku je oblio ledeni znoj. Shvaćala je, da je gospođica uznemirena i nervozna — a bila je to, nažalost, čestol — pak će joj sad sigurno hitnuti bogzna kamo njenu knjigu i njenu zadaćnicu. Upravo je pokušavala da napravi aktivnu stranicu, što joj ju je njen tekst katekizme Male Križarice savjetovao. Bila je tek na prvom poglavlju: tako malo vremena je imala na raspolaganju! Već je odgovorila na razna pitanja, prepisala je iz evanđelja sv. Mateja osam blaženstva, a, kad je nadošla gospođica, pokušala je da kopira nacrt, što se nalazilo na 6. stranici teksta: dragulj, koji svojom svjetlošću daje unaokolo divan sjaj.

Lenka se priznu, da pregleda te njene crtarije, bez riječi. Nato joj milijim glasom reče:

— Obuci se, Franko. Podi, molim te, do gospođice Antunović. Reci joj, da me silno boli glava, pak večeras

Podlistak

Svijetliti!

Gospođica Lenka bacila je raketu tenisa na divan u predsoblju, pošla je nato u blagovaonicu i svukavši ogrtač bacila ga je na jednu sjedalicu, a šeširić hitnula na stol. Zafim ne videći nikoga uputi se put svoje sobe, da presvuče odijelo te da se malko dočtjera i uredi.

Bila je vrlo napetih živaca te je u sebi osjećala, da vrije srdžba, koju nemajući na koga da iskali, sve se više uvećavala.

Anica Ivanović ju je uvrijedila i još k tomu dobila partiju. Još bi nekako prošla preko te pobjede. Ta u ostalom u mnogo drugih zgoda pokazala se nadmoćnijom od prijateljice u igri; ali onu uvredljivu riječ i ono njeno ismijavanje nije mogla da zaboravi!

Prevalila se na udobni naslonjač misleći na osvetu, i buduć ju, nakon pet minuta, još nije bila smislila, osjetiti potrebu, da nađe koga, na kome će iskaliti svoj nutarnji bijes. Povratila se u blagovaonicu, koja je bila prazna. Potraži majku u sobi za primanja, pak u njenoj sobi. Nije je bilo. Srđito pozove kućnu pomoćnicu:

— Ivanko!...

Nije dobila odgovora.

— Uff!... — plane i bjesni Lenka. — Svi su pomrli u ovoj kući... Ivanko!... Franko!...

Franka, njihova mala pomoćnica, sjedila je u kuhinji za stolom te, sva zaokupljena pravljenjem i brisanjem crta na jednoj zadaćnici, nije čula, da ju se zove, a niti je čula približavanje mlade gospođarice, koja je još imala na nogama gumene cipele za tenis. Stoga brže skoči na noge, kad je iza leđa čula rasrdeni glas Lenkin:

— Franko, može li se znati, što radiš tako važna, da ne čuješ ni kad

te se zove?

— Oprostite mi, gospođice, baš vas nijesam čula, kad ste ušla. Mislim sam, da ste još vani.

— Gdje je majka?

— Gospođa je izašla s gospođom Pavlič.

— A otac?

— Malo prije je telefonirao iz Zabavnog Skupa, da će doći kući u 8 sati.

— A Ivanka?

— Izvinite, gospođice, danas je nedjelja, a Ivanka smije da ostane vani do 6 sati.

— Prokletstvo!... Još mi nijesi kazala, što si ti to radila.

Franka pocrveni.

— Crtala sam... — prommlja u neprilici.

— Eh? Crtala si? — ponovi ne vjerujući i ismijujući je Lenka. — A što?

— Izrađivala sam aktivnu stranicu...

na dohvata područja u kojima Italija ima svoje diplomatske interese dovelo do izražaja stanovitu razliku između njemačke i talijanske ocjene događaja: Italija je antiholjševička na međunarodnom poprištu, dakle uz dodatak, da nema ništa protiv postojećeg režima koliko on ostane ograničen na Rusiju. No istodobno s talijanske strane se ističe i protudemokratsko, točnije protuantantsko raspoloženje, tako da se uspostavlja stanovito ravnovesje. Momentano su dakle talijansko-antantini odnosi opet delikatni. Pred nekoliko dana talijansko novinstvo objavilo je, da će se Italija pozvati na odredbu ugovora u Montreux-u iz 1936. i zatražiti od Turske dozvolu za prolaz svojeg ratnog brodovlja, ako se potvrdi, da je Engleska dobila istu dozvolu. Italija bi dakle u slučaju pomorske blokade na Crnom moru štitila svoje interese, koji su momentano predstavljani u brodovima-cisternama, što prevoze ruski petrolej za Njemačku preko Bugarske. Istodobno se talijansko-engljski odnos pogoršao u vezi s trgovačkim pregovorima i s blokadom. U trgovačkim pregovorima Engleska je nudila Italiji ugljen, kako bi se ova emancipirala od uvoza iz Njemačke, a tražila je proizvode talijanske teške industrije, euferizama, pod kojim se misli na ratni materijal, poimence avione. Italija je naprotiv nudila agrarne proizvode, a prodaju ratnog materijala odbija s motivacijom, da ga ne prodaje ni Njemačkoj, s kojom je ipak u savezu. U takvim prilikama je spor zbog prevoza njemačkog ugljena iz Rotterdama poprimio posebnu oštrinu, jer se u okviru općeg trgovačkog sporazuma nije našla kompromisna formula. Talijanska vlada je na to predala prosvjednu notu, koja je dosta oštra, te upozorava na mogućnost, da dođe u pitanje politički ugovor od Uskrsa 1938. Ipak talijanski poluslužbeni komentari stavljaju u izgled prijateljsko rješenje spora, nagovještajući, da će Englezi odustati od kontrole i zapljene, što se međutim u Londonu demantira. Nije isključeno, da istina bude u sredini, to jest, da se iznimno propuste stanoviti prevozi uz obrazloženje, da zbog zime nisu mogli prije 1. ožujka biti odpremljeni iz Rotterdama. A nije također isključeno, da i trgovački pregovori dovedu do rezultata, pri čemu treba primijetiti, da Italija pregovara momentano također sa Sjedinjenim Državama Amerike.

RAT U FINSKOJ. Finci su vješto odbili tri velika sovjetska napadaja. — Finsko zrakoplovstvo je potuklo sovjetske akijaške bataljone. — Sovjeti su zauzeli dva finska otoka. — Finska vojska je još stvarni gospodar Viipuria. Čini se, da se finska vojska zadržava u gradu samo iz taktičkih razloga, da bi tako dobila što više vremena za dovršenje novih utvrda duž kanala Saima, koji veže jezero Saima s Viipurskim zalivom.

ZAPLJENA TALIJANSKIH BRODOVA. Do 6. t. mj. Englezi su već zaplijenili 7 talijanskih brodova s ugljenom. Svi će biti odmah oslobođeni, čim Britanci iskrcaju njemački ugljen.

IZGLEDI ZA MIR stoje kao jedan na prama milijun! Takvo je opće mišljenje u Washingtonu.

NOVO FINSKO ORUŽJE. Finci sada imaju jedno novo oružje za uništavanje sovjetskih tankova. Ono se sastoji od nekoliko ručnih granata, vezanih za kantu petroleja, a poznato je pod nazivom »Molotovljevi Cocktail«.

ne ću izaći.

Djevojčica poslušala. Kad je Lenka ostala sama, uze zadaćnicu, što ju je Franka ostavila otvorenu na stolu i malu knjigu, iz koje je ona kopirala načrt. Pročita naslov knjižice »Tekst vjerske pouke za Male Križarice«.

Nasmije se. Ah! Mala Franka je dakle Mala Križarica. A i ona, dok je bila u zavodu, bila je Mala Križarica...

Povratila se u svoju sobu te počela zanimanjem listati tu knjigu. Naslov prvoga poglavlja »Svijetliki« privuče je, te pročita kratki dijalog, koji se tu nalazio. Jednostavne su to riječi, ali koje imaju veliko i duboko značenje. Silno je bila dirnuta.

»— Kćerko, što tražiš? — pitao je svećenik.

— Rados! — odgovarala je djevojčica.

— Pravu ili lažnu radost? —

— Pravu!

— Malu ili veliku?

— Najveću! ... «

Proglas dra Mačka Zagrebčanima

Predsjednik dr Maček uputio je ovaj proglas Zagrebčanima:

Hrvati Zagrebčani!

Od kako je osnovana banovina Hrvatska, ona je trn u oku svim beogradskim hegemonistima. Upeli su sve sile, da — kad već nijesu mogli spriječiti obnovu Hrvatske — spriječe barem njezin razvitak, napredak i konačno uređenje.

Ni položaj hrvatskih ministara nije lagan, jer se imaju boriti sa još uvijek jakim ostacima srbijanskih pljačkaša, koji se kao obično zaognuše plaštem šovinizma. To nas, međutim, ne može smesti u našim nastojanjima, jer smo sa zaprekama takove vrste od prvog početka računali.

Zalossnije je od toga ali to, što se među Hrvatima našla šačica dijelom plaćenih a dijelom zavedenih ljudi, koji su se upregli u kola beogradske reakcije, potpomognute, ako svi znaci ne varaju, vanjskim neprijateljima i naroda hrvatskoga i naroda srbiskoga, da ometu normalni razvitak političkih prilika u pravcu demokracije i parlamentarizma, a time i konačnog dovršenja sporazuma hrvatskoga naroda sa narodom srbiskim. Ti ljudi znadu vrlo dobro, da se kod bilo kakvih izbora — bili oni za hrvatski Sabor ili za zajedničku skupštinu — ne mogu gotovo ni pojaviti. I zato bi htjeli što dalje odgađati dan narodnog suda. Počeše raznim letacima, a kad su vidjeli da je hrvatski narod previše zrio, a da bi se na njihove letake ma samo i osvrnuo, pokušahu svrnuti na sebe pažnju eksplozivnim napravama.

Dne 24. prošlog mjeseca postavio u 6 javnih telefonskih govornica dinamitne patrone, a danas postavio u zgradu Sudbenog Stola čak i pakleni stroj. U prvom i drugom slučaju prošlo je, hvala Bogu, bez ljudskih žrtava, kojih je ali moglo biti. Na to počinitelji jamačno nijesu mislili, a ako su mislili, onda je to još bolji dokaz kako pred ničim ne prezaju u svojem nastojanju da prikažu u vanjskom svijetu hrvatski narod nezrelim da sam sobom vlada.

Tomu se jedamput mora stati na kraj i počinitelji moraju biti privedeni zasluženoj kazni u interesu ugleda i slobode hrvatskog naroda.

Pozivam stoga sve hrvatske rodoljube da pomognu pronaći krivce. Pozivam svakoga i to naročito sve organizirane članove HSS, da svaki podatak koji im o toj stvari dođe do znanja, saopće bilo izravno policiji bilo vodstvu svojih organizacija. To smo dužni sadašnjosti i budućnosti hrvatskog naroda i domovine Hrvatske.

U Zagrebu, 4. ožujka 1940.

Dr Vladko Maček

Zagrebački »Hrvatski Dnevnik« od 6. t. mj. ovim povodom u svom uvodniku među ostalim piše:

»Uostalom, protiv koga su uperene te demonstracije? Nakon sporazuma hrvatski je narod odahnuo. Naši narodni predstavnici bore se, da očuvaju i prošire postignute rezultate, da ih čim više učvrste i da svojemu narodu donesu što više koristi. Svima se silama radi na tome, da se čim prije sastane Hrvatski Sabor, u koji će moći poslati svoje predstavnike svatko, tko iole nešto znači u narodu hrvatskome. Ako dakle ima nekoga, tko nije zadovoljan sa

sadašnjom politikom vodstva hrvatskoga naroda, neka se pobrine, da dovede u Hrvatski Sabor većinu, koja će zastupati drugu politiku. To naravno nitko ne pokušava, jer se znade, da je hrvatski narod našao svoj put i da ga nitko ne će s njega odvesti. On napose znade, da se politika vodi razumom, i stoga ne će nasjesti nezrelim ili nesavjesnim elementima.

Djela, o kojima se radi, nisu korisna za hrvatski narod. Motivi tih djela mogu biti različiti: mogu biti nepošteni, diktirani osobnim materijalnim interesima plaćenika i provokatora ili nerazboritošću pojedinaca. Ako se radi o prvima, s njima treba najradikalnije obračunati. Ako se pak radi o drugima, njih treba djelotvorno i odlučnim postupkom uvjeriti, da pojedinci ne mogu i ne smiju svoje osobno gledanje nametati cijelom narodu. Hrvatski se narod nije dao terorizirati niti od beogradske čaršije, pa se ne da terorizirati niti od pojedinaca, koji eventualno po svojemu rodu pripadaju hrvatskome narodu, ali po svojem radu, makar možda i nesvjesno, pripadaju našim narodnim protivnicima. Ti elementi, kada budu pronađeni, ne mogu i ne smiju računati na sućut, jer je ni sami nemaju. Onaj, koji ništa ne drži do života svojih sugrađana, nema prava tražiti pardon pozivajući se na eventualne rodoljubne motive. Rodoljublje iziskuje disciplinu, jer bez discipline ne može ni jedan narod prosperirati, a najmanje hrvatski narod, koji još ni sada nije dovršio svoju borbu. Hrvatski narod znade, tko je u njegovo ime ovlašten govoriti, i on će se uvijek odazvati pozivu svojega vođe. Ne će on slušati nikakve neodgovorne elemente, koji mu ne pružaju nikakve garancije za budućnost. Nama nije potreban kaos, jer je sva naša snaga u redu i poretku, koji sami trebamo održati u svojoj domovini. Tko pravi nered, taj istodobno slabi svoj vlastiti narod, jer mu poglede odvraća od cilja, prema kojemu ide, i od glavne opasnosti, koja mu prijete. Stoga je potpuno umjestan poziv vođe hrvatskoga naroda zagrebačkim građanima, da se suprostave ovakvim pojavama, koje mogu poslužiti na veselje naših narodnih neprijatelja.«

Britanska 6-mjesečna bilanca rata

Britansko Ministarstvo za informacije objavljuje ovu šestmesečnu ratnu bilancu rata na moru:

Britanska trgovačka mornarica: Bruto-gubitak iznosi 158 brodova u sveukupnoj tonazi od 597.400 tona od ukupnih 21 milijun tona. Uzmju li se u obzir novogađeni i zaplijenjeni brodovi, netto-gubitak iznosi 200 hiljada tona. — Njemačka trgovačka mornarica: Zarobljeno je 25 brodova u ukupnoj tonazi od 98.298 tona Potopljeno, odnosno sama njemačka posada potopila, 28 brodova u ukupnoj tonazi od 152.891 tonu. Sad se u neutralnim lukama nalazi 29 posto ukupne tonaze njemačke trgovačke mornarice, i ti brodovi ne mogu isploviti. Njemačkih podmornica potopljeno je najmanje 35 od 70, koliko ih je bilo početkom rata. Dne 1. siječnja bilo je 45 njemačkih podmornica, a sagrađeno je 10 novih. — Konvoj. Do 21. veljače nesmetan je bio konvoj za 10.075 britanskih, savezničkih i neutralnih brodova. U konvoju je uništen 21 brod. Iz bri-

boravivši na molitvu, tražila je naprotiv da se pokaže i istakne pred svojim prijateljicama, pred svijetom, svojom taštinom, svojom ljepotom, svojom ponositošću!

Kako je bio prazan, bez smisla njen život!

S glavom među rukama, a kafe-kizmom i zadaćnicom s »aktivnom stranicom« na koljenima, Lenka je plakala, dok se u njoj budila nova volja za novim životom.

Međutim se, izgubljena usred elegantnoga svijeta, što je dupkom punio glavnu ulicu, Franka žurila i jedva progurala. Nije vidjela nikoga. Misli je na gospođicu, koju je ostavila sa svojim katekizmom u ruci, a iz njenog apostolskog srca prodirao je žarki vapaj:

— Gospodine, daj da Te upoznaju, daj da se nauči ljubiti Te i služiti Ti velikodušno i vjerno!

Ante Katin

tanskih luka ukupno je isplovilo 50 milijuna tona.

Rat u zraku: Nad Njemačkom britanski avioni izvršili su više od 50 izvidničkih letova, ne računajući letove nad zapadnim bojištem. Na engleskoj obali Nijemci su izgubili 43 aviona, a Englezi nijedan.

Domaća fronta: Do 31. siječnja učinjene su narudžbe u vrijednosti od 200 milijuna funti sterlinga za topove, lako oružje, municiju i eksploziv.

Pasivna obrana od napadaja iz zraka: U službi pasivne obrane od napadaja iz zraka za čitavo vrijeme nalazilo se 200.000 ljudi i žena, a povremeno jedan milijun žena i ljudi.

Britanska vojska povećala se za 50 posto, t. j. na 1.250.000 ljudi.

Novi pokušaj da se ozdrave prilike

Jedan od glavnih faktora u odgoju omladine je štampa, u prvom redu, naravno, omladinska. Kako ona vrši tu svoju funkciju? Odgovor čujemo iz sudnica i policijskih kancelarija, kamo su često dovedeni daci ili šegrti, koji su počinili kakvu krađu, razbojstvo ili gori zločin, a po primjerima i uzorima, što su ih vidjeli u kinu ili čitali u stripovima.

Omladinska štampa je danas odgojiteljica neuravnoteženih tipova, hohštaplara ili bandita. Razni zabavnici, mikamiši i slični listovi puni su otmica, zasjeda, prepredenosti, zavjera, borbi, ubijstva i t. d., tako te mlada mašta njihovih čitatelja i čitateljica upravo pliva u takvim fantastičnim i gangsterskim događajima. Mnogo bi se dalo govoriti i pisati o ubitačnim psihološkim i fiziološkim posljedicama čitanja tih »omladinskih« listova. Ali to bi bilo predugo.

Lanjske godine jedna skupina ozbiljnih daka u Splitu složila se u jednoj kampanji protiv takvih listova. Ali često su daci morali čuti odgovor: Pa što ćemo čitati, kad drugih listova nema! I roditelji su tako govorili obzirom na svoju djecu.

Zbog ovakvih se odgovora porodila u nekima misao, da pokrenu jedan list za dastvo nižih razreda srednjih škola, te građanskih i stručnih škola, koje treba zabavnog štiva kao i ostala omladina, ali to štivo treba da istodobno služi njegovoj kulturi te odgoju njegove ličnosti i njegova patriotizma. Samo takvo štivo može da uspješno konkurira pokvarenoj omladinskoj literaturi kod svih onih, koji nije su izgubili plemenitost duha te vjerske i narodne ideale supstituirali idealima cow-boysa, fantoma, Popaja i crnih mačaka.

Splitsko Tiskovno Društvo (Leonova Tiskara) se odlučilo na taj pohvat. Sredinom ožujka ona počinje izdavanjem dva listova: »Mladi Hrvat« za dake i »Proljeće« za učenice gorespomenutih škola. Listovi će izlaziti na 12 stranica, osim ometa u bojama, s velikim brojem ilustracija te pričama, pjesmama, zanimljivostima, šalama, zagonetkama, sportskim i inim vijestima. To će biti prave dačke specijalizirane revije, koje će bez dvojbe naići na veliki odaziv publike kojoj su namijenjene. Cijena pojedinom broju biti će samo 1 dinar — upravo minimalna u doba gdje sve poskupljuje — i to zato što se nakladnici nadaju da će veliki broj kupaca uspjeti da pokrije režijske troškove.

Listovi će se prodavati po hrvatskim knjižarama i trafikama širom banovine Hrvatske i izvan nje. Izlaziti će mjesečno. Tko želi da ih dobije izravno može da ih već sada naruči na adresu Splitsko Tiskovno Društvo (Leonova Tiskara) Split — Poljana Grgura Ninskoga.

Naši dopisi

DRNIS

Proslava Papinog dana

Drnjska župa na svečan način proslavila je 3. t. mj. Papin dan. Svečanost objavilo je pucanje mužara i slavljenje zvona. Sva društva Katoličke Akcije sa svojim zastavama, predvođena od društvene glazbe, prošla su u povorci kroz mjesto, te korporativno pošla na sv. Misu, koja se održala u 9 s. Preko sv. Mise s. Celina sa svojim djevojačkim crkvenim zborom pjevala je nabožne pjesme i Papinu himnu. — Nakon sv. Mise opet korporativno pošla su svi članovi, a i mnogi drugi, na akademiju, koja se držala u Kat. Domu. Akademiju otvorio je akademičar Zivković Roko. U svom govoru istakao je snagu i moć Crkve i Papinstva kroz vjekove, pa i danas. Zatim je Zivković Milenko, učenik građ. škole, deklamirao s

puno snage: »Zavjera«, a učenica građanske škole Vicić Karmela deklamirala je »Crkvi Katoličkoj«. Ali srčika i središte cijele akademije bilo je predavanje g. I. Šimetina, suca okružnog suda u Splitu. On je živo i uvjerljivo govorio o Crkvi i o sv. Ocu, osobito primjenom na praktični život i na današnje prilike. To je predavanje još više djelovalo i radi toga, jer je predavač poznat u Dnišu kao revni katolik, a i kao radnik na polju Katoličke Akcije. On je bio glavni pomagač župniku u promicanju Kat. Akcije kao i u osnivanju glazbe. Pa i ako je premješten u Split, uvijek pomaže i drži veze s društvima Kat. Akcije. Akademija je završena pjevanjem Papine himne i sviranjem glazbe. Preko pučke sv. Mise ispjevan je svečani »Tebe Boga hvalimo.« Tom prigodom pristupila su društva u velikom broju na sv. Pričest. A pošto je bila »Mlada Nedjelja« održala se i procesija. Tako je Papin dan proveden u molitvi i završen u 3 s. poslije podne sa »Put Križa.«

VODICE

Papin dan proslavljen je prošle nedjelje 3. t. mj. Na svečanoj Misi održana je riječ o Crkvi i njezinu predstavniku Piju XII. Iza Mise u 11.30 s. počela je akademija pod vedrim nebom. Akademiju je otvorio mješoviti zbor mjesnog hrvatskog pjevačkog društva »Okite« s pjevanjem Papine himne od Rosatti-a. I ovim i onim u crkvi zbor je pobrao priznanje. Nato je g. učitelj Milan Bakšić imao prigodni govor, u komu je prikazao ulogu Crkve u našoj narodnoj prošlosti. Istaknuo je duboki značaj Crkve i njezina predstavnika u savremenom životu svijeta. smjernice socijalne i preporodne. Pio XII. ocrtan je kao muž dalekih pogleda i sjajnih odlika. U nemirnim danima on je, kao zamjenik Gospodina našega Isusa Krista, jedini pravi nosilac mira. Na koncu je u ime svih podastro vjernost Hrvata Crkvi i Papinstvu. — Zborna recitacija s dvoglasno pjevanom molitvom također je lijepo izvedena. Završeno je pjevanjem »Lijepa naše«. — Pismeno su bili pozvani predstavnici vojne i civilne vlasti, svih ureda, društava, udruženja i organizacija.

Razne vijesti

RUMUNJSKA PRISVOJILA ORUŽJE POLJSKIH BJEGUNACA. Rumunjska vlada izdala je naredbu, prema kojoj oružje poljskih bjegunaca postaje vlasništvo države i kao takvo se ne može otuđiti.

I AMERIKA BI MOGLA UĆI U SAĐANJU RATNU »UTRUKU«. Vatikanski »Osservatore Romano« u vezi s putem Sumnera Wellesa piše, da je Hitler sumneru Wellesu izložio njemačke planove o budućem miru. Bit ovih planova sastoji se u tome, da Njemačka traži hegemoniju nad Poljskom, Češkom i Moravskom te pravo Njemačke na kontrolu 130 milijuna stanovnika Srednje Evrope. »Osservatore Romano« citira pisanje »Washington Posta«, koji kaže, ako se sadašnji rat može usporediti s utrkom, onda se on sada nalazi u fazi predborbe. Ako Engleska i Francuska ispadnu pri konačnoj utrci s Njemačkom, onda će u odlučnoj utrci protiv Njemačke stajati Amerika. »La Stampa« piše, da američka javnost poklanja veliku pozornost putu Wellesa, te ističe, da će američka atlantska flota pristati za vrijeme svojih zimskih vježbi u zapadnoj Indiji, čemu se pridaje veliki značaj.

PRODULJEN ROK ZA UPOKORENJE FINSKE. Londonski »Daily Mail« javlja iz Stockholma, da je Staljin početak travnja označio, kao posljednji termin, do koga sovjetska vojska mora isposlovati odlučnu bitku u Finskoj. Velike nade polažu se na generala Šapisnilova, koji je preuzeo vodstvo operacija u Finskoj.

HAPSENJA KOMUNISTA U FRANCUSKOJ se nastavljaju. Među ostalim uapšeno je 8 poznatih bivših komunističkih prvaka, većinom gradskih načelnika, koji su otpremljeni u koncentracioni logor. U Monsu su uapšena 4 funkcionera komunističke stranke, koji su optuženi, da su širili komunističku literaturu. Stavljani su na raspolaganje vojnom sudu.

SUDBINA ZAROBLJENIH POLJAKA. Njemačka namjerava na proljeće dopremiti milijun poljskih radnika u Njemačku te ih zaposliti u poljodjelstvu. Već sada je zaposleno u poljodjelstvu 350 hiljada Poljaka, koji su bili zarobljeni u ratu.

Akcija za zimsku pomoć

AKADEMIJA ZA ZIMSKU POMOĆ. Općinski Socijalni Odbor priređuje u subotu 9. t. mj. u Gradskom Kazalištu veliku akademiju za zimsku pomoć, uz sudjelovanje gradskih srednjih škola i kulturnih društava, s ovim obilnim i biranim programom: 1. Proslava — drži ravnatelj Učit. škole g. Klonimir Škalko. 2. »Dvije narodne«, muški zbor (Seljačka Sloga). 3. Fantazija »Na misli moje« od Šaltela, gudalački kvartet (Realna gimnazija). 4. »Simfonija XX. vijeka«, horska recitacija (Realna gimnazija). 5. »Sud« od A. Muhvića, mješoviti zbor (Učiteljska škola). 6. »Galeoti« od Vl. Nazora, simbolička vježba (Hrvatski Junak). 7. »Mala simfonija« od Nofata, gudalački kvartet (Realna gimnazija). 8. »Il. rukovet« od Mokranjca, mješoviti zbor (Učiteljska škola). 9. »Domovina« od Đ. Arnolda, simbolička slika (Seljačka Sloga). 10. a) Serenatella od Fricha i b) »U boj, u boj« od Zajca, dački orhestar (Učiteljska škola). 11. »Na zapad sjeda sunašce«, zborna pjevanje (Male Križarice). 12. »Žabe« od Vodopivca, mješoviti zbor (Učiteljska škola). — Odmor. — 13. Dvije slike iz seljačkog života (Seljačka Sloga). — Početak točno u 8 s. naveče. — Sigurni smo, da će naše građanstvo u velikom broju pohrliti na ovu priredbu radi njene humane i plemenite svrhe, tim prije što se Odbor pobrinuo i za tako biran i obilan program uz umierene cijene.

POVIŠENJE TOPLIH OBROKA. S 5. t. mj. Odbor je povisio izdavanje dnevnih toplih obroka od 252 na 258.

SABIRNA AKCIJA. Nastavljamo s iskazom doprinosnika, koji su se odazvali našem pozivu te svojim novčanim doprinosom pomogli našu tako potrebitu i plemenitu akciju. Još su dakle doprinijeli:

Hrv. kat. žensko prosvj. dr. »Zora«	Din 1000
Dr Neven Čosić, liječnik	„ 500
Tiskara »Kačić«	„ 300
Fulgosi Ivan, kino-vlasnik	„ 300
Dr Miho Dekarić, liječnik	„ 300
Dr Vladimir Vuletin, liječnik	„ 300
Tvrtka Josip Jadronja	„ 200
Matačić Andeo	„ 200
Dr Boško i dr Đorđe Malešević	„ 200
Dr Niko Simović, liječnik	„ 200
Komesarović Pajo, car. posrednik	„ 200
Dr Nikola Romac, liječnik	„ 200
Dr Josip Lalić, liječnik	„ 150
Vidović Dragutin, opć. povjerenik	„ 100
Dr Ivan Eškinja, kanonik	„ 100
Don Hugo Basioli, konzultor	„ 100
	Din 4.350
Prošli iskazi	„ 131.853
Skupa	Din 136.203

Dok Odbor najtoplije zahvaljuje svim gornjim doprinosnicima, još jednom upućuje poziv svima, koji imaju, da pomognu one, koji nemaju i oskudijevaju, te tako izvrše svoju kršćansku, narodnu i socijalnu dužnost te nam preko Gradske Stedionice donesu svoj što veći doprinos.

Iz naših krajeva

SLUŽBENO SAOPĆENJE O EKSPLOZIJAMA U ZAGREBU. Iz Kabineta bana izdano je 4. t. mj. ovo saopćenje za javnost: »Prije 9 dana, to jest 24. pr. mj. oko 9 s. navečer eksplozirale su u 6 telefonskih javnih govornica dinamične patrone. Ove patrone proizvele su svojom eksplozijom učinak, da su popucala stakla na govornicama, dok nikakve štete nema na samim telefonskim aparatima. — Dana 4. III. ove godine oko 11 s. prije podne dogodila se slična eksplozija u prizemnom hodniku Sudbenog stola u Zagrebu. — Kod oba slučaja nije bilo ljudskih žrtava. — Povodom prvog i drugog događaja uhićeno je više osoba. Daljnja istraga je u tečaju.«

ZABRANA IZLAZENJA »HRV. NARODA« I »NEZAVISNOSTI«. Odlukom Banske Vlasti zabranjeno je, na osnovu čl. 14. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o štampi od 6. I. 1929. god., posve dalje izlaženje tjednika »Hrvatski Narod« i »Nezavisnost«, koji izlaze u Zagrebu. — Odlukom Drž. tužništva u Zagrebu zabranjeno je i raspačavanje letka pod naslovom »Šulflaj naš žrec i vidovnjak«, koji je potpisao dr Mile Budak.

ODLUČNE MJERE PROTIV UROPASTITELJA ŠUMA. Teška zima negativno se odražuje i u našim šumama. U posljednje doba zauzelo je haračenje šuma onseg, koji zabrinjuje. Odielni predstojnik za šumarstvo ing. Ivica Frković po-

duzima najenergičnije mjere, da se ova značajna aktiva banovine Hrvatske očuva od nerazumnog pustošenja i sadašnjoj i budućim generacijama hrvatskoga naroda. Svakako će se selima osigurati drvo, koje im je potrebno i na koje po zakonu imaju pravo, ali će se posupati najenergičnije protiv svih, koji vrše zloupotrebe. Ako bi ovo zlo uzelo veći opseg, morale bi mjere biti energičnije, pa bi se oni, koji se in flagranti zateknu u šumskoj sječi, na mjestu uhapsili.

Život Šibenika

SVEČANA PROSLAVA PAPINA DANA. Prošle nedjelje na najsvečaniji način grad Šibenik proslavio je Papin dan. Tri dana prije zvona sviju crkava svečano su slavila i svojim slavljem pripravljala vjernike na ovu veliku svečanost. U nedjelju ujutro su po svim našim crkvama bile svečane sv. Mise s prigodnom povijesti o Papinstvu. — U katedrali članovi i članice naših katoličkih društava imali su u 7 s. ujutro zajedničku sv. Misu i sv. Pričest. Sv. Misu je otčitao kanonik preč. dr A. Zorić i preko nje održao prigodnu zanosnu propovijed. Iza sv. Mise g. Baričić F. je u ime svih prisutnih predstavnika gradske Kat. Akcije u biskupskoj svečanoj dvorani izrazio preuzv. biskupu najsmjernije čestitke molbom, da ih prosljedi Sv. Ocu, našto se preuzv. biskup srdačno zahvalio te i ovom prilikom toplo preporučio Kat. Akciju, a napose križarski pokret. — U 11 s. bila je pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa u katedrali uz veliku asistenciju svećenstva, kojoj je prisustvovalo cjelokupno svjetovno i redovno svećenstvo, društva Katoličke Akcije, brojni predstavnici civilnih i vojnih vlasti, mjesnih kulturnih društava te ostalih ustanova i društava, Crkva je bila dupkom puna kao na najveće blagdan. Odaziv vjernika je bio upravo vanredan. Na koru je »Cecilijanski Zbor«, pod vrsnim vodstvom svoga kapelnika vlč. don J. Španića, uz odličnu pratnju orhestra vojne mornarice efektno otpjevao Sokolovu Misu te »Ecce sacerdos magnus« od Brucknera i »Papinu himnu« od Rosatti-a. — Popodne u 5 s. naš korizmeni propovjednik vlč. o. Ign. Aljinović održao je u katedrali prigodnu propovijed o Papinstvu i sadašnjem Papi Piju XII. s posebnim osvrtom na nas Hrvate i žalosne prilike u svijetu. Nato je preuzv. biskup intonirao »Tebe Boga hvalimo«, a zatim je udijelio blagoslov s Presvetim. — Uvečer je u dupkom punoj dvorani Kat. Doma Gradske Vijeće Kat. Akcije održalo svečanu akademiju. Pod ravnanjem svoga vrijednog dirigenta vlč. don J. Španića »Cecilijanski Zbor« uz pratnju orhestra vojne mornarice skladno je otpjevao »Papinu himnu« od Rosatti-a i Brucknerov »Ecce sacerdos magnus«. Kod pjevanja »Papine himne« bio je pojačan »Cecilijanski Zbor« mješovitim zborom Učit. škole, pak je efekt bio mnogo jači. Orhestar voj. mornarice baš umjetnički dotjerano je izveo od Bernarda »Ave Maria« i Overture »Marta od Flotova«. Gimnazijalac Mali Križar Drago Aras lijepo je recitirao pjesmu »Sv. Ocu Papi Piju XII.« od A. Kokića. Svečani prigodni govor je održao preč. don Frane Grandov. U ovom svom vrlo uspješnom govoru prikazao je značenje Papinstva, vjerno je ocrtao lik i vanredne odlike sadanjeg Pape Pija XII. te njegovo neumorno nastojanje oko smirivanja duhova u svijetu i uspostave trajnog i pravednog mira. Posebno je istakao i naglasio stoljetne veze hrvatskog naroda s Petrovom Stolicom. Još su Križarice s mnogo uspjeha po drugi put odigrale dirljivu igru u 4 čina »Madona u šumi«. Akademiji su uz preuzv. biskupa prisustvovali brojni odličnici te predstavnici naših vlasti i raznih ustanova. Radi prepune dvorane mnogi su se morali vratiti.

DOPRINOS »ZORE« ZA SIROMAHE. Na zadnjoj sjednici uprave hrv. kat. ženskog prosvj. društva »Zora« zaključeno je, da se daruje Odboru za zimsku pomoć Din 1000. a Uboškom Domu Din 300.

ČETREDESETATNO KLANJANJE U KATEDRALI počinje u srijedu 13. t. mj. U 11 s. bit će sc. Misa uz pontifikalnu asistenciju zatim po crkvi procesija s Presvetim, a u podne izloženje i početak klanjanja. Prvu uru adorira preuzv. biskup. Uvečer u 6.30 s. pjeva se svečano Pavečernja, a zatim je propovijed. U četvrtak, petak i subotu klanjanje počinje ujutro

u 8 s. Uvečer u 6.30 s. Pavečernja i propovijed. Ovoj lijepoj pobožnosti šibenski svijet dolazio je uvijek u velikom broju. Neka bude tako i ove godine! Dođite, poklonimo se!

GOSPA OD 7 ŽALOSTI slavi se u petak 15. t. mj.

POST I NEMRS kroz ovu nedjelju jest u srijedu 13. t. mj. i u petak 15. t. mj. A ostale dane jest samo post, dok u nedjelju nema ni posta ni nemrsa.

DEVETNICA SV. JOSIPU drži se u crkvi sv. Frane svake večeri u 6 s., a počinje 9. t. mj.

SASTANAK »ZORE«. U nedjelju 10. t. mj. u 5 s. popodne održat će se u Kat. Domu sastanak svih članica »Zore«, a u 4.30 s. bit će u crkvi sv. Luce blagoslov s Presvetim, pak se pozivlju, da sve nefaljeno dođu — Uprava.

UMRLI. Od 1.—7. t. mj. umrli su u Šibeniku: Bujas Pava ud. pk. Stipe (78 g.), Aras Dunko pk. Šime (78 g.), Aleksić Vlatka Josina (3 g.), Lenac Mate pk. Mate iz Senja (79 g.), Antunac Zvonko Tomin (1 g.) i Muslić Ivan Nikolin iz Čiste (36 g.). — P. u m!

SVIM ČLANICAMA ŽIVOGA SVIJETA javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (10.—16. III): za što bolji uspjeh duhovnih vježbi naše srednjoškolske omladine — Don Ante Radić.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinio je preč. don Sime Matulina Din 20, da počasti uspomenu pk. Marije Didović (Zman). — Uprava harno zahvaljuje.

Križarske vijesti

ODRZANE PRIREDBE PAPINA DANA. U nedjelju 3. III. održane su priredbe Papina dana u: Petrinji (delegat br. Josip Haman), Ogulinu (delegat br. I. Glovatsky), zatim u Dobrinju, Tuzli, Brčkom i Omišlju.

ODGOVORI NA UPITE U OKRUŽNICI. Velika Križarsko Bratstvo primilo je u zadnje vrijeme vrlo mnogo odgovora o stanju društava iz svih krajeva, gdje rade i djeluju naša Bratstva, a na temelju poslanih okružnica. Poradi velikog broja odgovora odgovoreno je na iste samo onim Bratstvima, koja traže nekoje upute, dok su svi ostali odgovori uzeti do znanja, te VKB iste vodi dalje u evidenciji. I ako je stiglo mnogo odgovora, još imade također i mnogo Bratstava, koja nam iste odgovore nisu poslala. Kako je to veoma potrebno, da Centrala imade uvid u pojedina Bratstva, te njihov rad i teškoće, neka sva ona društva, koja do sada nisu ispunila svoju dužnost, učine to što prije.

USKRŠNA PROPAGANDA. I ove godine treba da naša Bratstva provedu uskršnu borbu među ostalom neorganiziranim omladinom. U tu svrhu će vrlo dobro doći dijeljenje letaka, koji su štampani u svrhu uskršne propagande. Potanje o tom pisalo se u »Nedjelji«. Tu se nalaze sve upute o uskršnoj borbi. Iste letake može se naručiti na VKB-u. 1.000 ovakvih letaka stoji Din 40, a 500 komada Din 20, pridodavši svakoj narudžbi Din 5 za poštarinu. Letaci se šalju samo uz unaprijed poslani novac.

DANI KRIZARSKIH PROSLAVA. Poslije Uskrša počinju po svim našim krajevima proslave tzv. »Križarskih dana«. Neka ne bude ni jednoga Bratstva, koje istu proslavu ne bi održalo, makar i u manjem opsegu. Treba već sada misliti na te proslave i što ranije započeti radom. Samo dobro spremljene proslave mogu donijeti uspjeha. Kod većih priredbi treba zatražiti delegata VKB-a, odnosno Okružja ili Krajevnog odbora.

Hrana duše

SV. MISA U ŽIVOTU VJERNIKA. korizmena poslanica hvarskog biskupa Monsgra Miha Pušića. Izdala Knjižnica »Zvijezda Mora« — Hvar. — Kao predmet ovogodišnje korizmene poslanice preuzv. hvarski biskup uzeo je Sv. Misu i njezinu važnost za duhovni život vjernika. Poslanica ima 32 stranice i razdijeljena je u više poglavlja. Stvar je aktualna te će dobro poslužiti svećenicima i svjetovnjacima, a osobito članovima i članicama katol. društava, za bolje shvaćanje uzvišenosti čina sv. Mise. Toplo preporučamo. — Dobiva se kod Knjižnice »Zvijezda Mora« u Hvaru uz cijenu od Din. 2 po komadu. Naručiteljima od barem 20 primjeraka daje se 20% popusta. Ček. račun br. 32.193 Biskupski Ordinarijat, Knjižnica »Zvijezda Mora«, Hvar.